Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 29.06.1966, sp. zn. 4 Cz 38/66, ECLI:CZ:NS:1966:4.CZ.38.1966.1

Číslo: 6/1967

Právní věta: K otázke právomoci súdu konať a rozhodovať o pohladávke Domova mládeže za ošetrovné.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 29.06.1966

Spisová značka: 4 Cz 38/66

Číslo rozhodnutí: 6

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Ošetřovné, Řízení před soudem

Předpisy: 115/1958 Ú.l. 99/1963 Sb. § 7
§ 103
§ 104
§ 43
§ 79

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Domov mládeže v H. domáhal sa žalobou na žalovaných rodičoch M. R. zaplatenia sumy 770 Kčs za neplatené ošetrovné za obdobie, počas ktorého bol ich syn umiestnený v tomto domove.

Okresný súd v Trenčíne uznesením z 20. marca 1965 vyslovil svoju neprislušnosť na prejednanie sporu a konanie zastavil. V odôvodnení svojho rozhodnutia vyslovil názor, že prejednávanie sporu nepatrí do právomoci súdu, pretože určenie ošetrovného prislúcha výlučne do kompetencie výkonných orgánov národných výborov, teda správnych orgánov.

Najvyšší súd rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona podanej predsedou Najvyššieho súdu, že uznesením okresného súdu bol porušený zákon a toto rozhodnutie zrušil.

Z odôvodnenia:

Za platnosti vyhl. Ministra financií č. 234/1953 Ú. l., ktorá vykonávala zákon o miestnych poplatkoch č. 82/1952 Zb., bolo ošetrovné skutočne miestným poplatkom a bolo vymeriavané v správnom konaní správnými orgánmi. Ak nebolo takto stanovené ošetrovné zaplatené, bol národný výbor podľa § 60 cit. vyhl. oprávnený vymerať poplatok, poprípade jeho nedoplatok, platobným výmerom, ktorý bol

exekučným titulom vykonateľným správnou alebo súdnou exekúciou.

Vyhláška č. 234/1953 Ú. l. bola však zrušená a nahradená bola vyhláškou Ministerstva financií z 1. 11. 1960 č. 161/1960 Zb. a táto v § 2 ustanovovala, že národné výbory nebudú od 1. 1. 1961 vyberať niektoré miestné poplatky, medzi nimi aj ošetrovné. Za platnosti tejto vyhlášky nemôže byť teda ošetrovné za umiestnenie dieťaťa v detskom domove stanovené v správnom konaní rozhodnutím, ktoré by bolo vykonateľné správnou exekúciou, či súdom. Určenie výšky ošetrovného riaditeľom Detského domova podľa sadzieb a hľadisiek stanovených vo vyhl. č. 115/1958 Ú. l. sa takto stalo len vyčíslením náhrady za poskytnutú platenú službu a nie je preto rozhodnutím v zmysle ust. § 32 správ. poriadku (zák. č. 91/1960 Zb.). Pre potrebu vymáhania nezaplateného ošetrovného je ovšem treba za platnosti vyhl. č. 161/1960 Zb. rozlišovať dva prípady: 1. Ak bolo do domova umiestnené dieťa, o výchove a výžive ktorého rozhodoval opatrovanský súd, potom rozhodnutie tohto súdu je titulom k vymáhaniu výživného, zahrňujúceho aj ošetrovné, pričom príjemcom vymôženého výživného je detský domov. Len vtedy ak výnimočne neboli dané podmienky pre určenie výživného rodičom, lebo výživné bolo stanovené menšiou čiastkou, než ošetrovné, môže ústav uplatniť svoju pohľadávku žalobou na súde. 2. Ak však umiestnili dieťa do domova rodičia v rámci svojej rodičovskej moci beztoho, že by súd mal zákonný dôvod k úprave výchovy a výživy, môže potom ústav vymáhať na rodičoch dlžnú čiastku len žalobou u súdu. Odôvodnenost výšky nároku bude súd posudzovať so zreteľom na stanovené sadzby ošetrovného.

Konečne za platnosti zákona o rodine č. 94/1963 Zb. je súd povinný podľa § 103 upraviť v rozhodnutí o umiestnení dieťaťa do ústavnej alebo ochrannej výchovy v rámci úpravy výživného aj výšku ošetrovného. Výšku ošetrovného súd určí podľa vyhl. č. 115/1958 Ú. l. (viď rozh. č. 47/1965 Zb. rozh. a oznámení súdov ČSSR).

Z uvedeného výkladu je zrejmé, že záver súdu o tom, akoby rozhodovanie o výške ošetrovného prináležalo vždy do pôsobnosti výkonných orgánov národných výborov, nie je správny. Nič podobného nemožno vyvodzovať ani z vyhlášky č. 115/1958 Ú. l., ktorou sa určujú iba sadzby ošetrovného, beztoho, že by sa ňou upravovalo osobitne konanie o určení výšky ošetrovného. Výkonný orgán národného výboru, ktorý riadi domov, je zmocnený iba § 6 cit. vyhl. k zníženiu ošetrovného o jeden až dva stupne stanovených sadzieb. Vo vzťahu k zhorauvedenému výkladu určoval národný výbor výšku ošetrovného podľa zákona o miestných poplatkoch č. 82/1952 Zb. a vykonávacej vyhlášky č. 234/1953 Ú. l. iba v čase pred rokom 1961, po ktorej tak robí riaditeľ domova, alebo pri rozhodovaní o výživnom súd. Pritom všetky orgány, ktoré o ošetrovnom rozhodujú, používajú plných, alebo národným výborom podľa § 6 znížených sadzieb, stanovených už citovanou vyhl. Ministra školstva a kultúry č. 115/1958 Ú. l.

Pre posúdenie právomoci súdu konať a rozhodovať o pohľadávke Domova mládeže za ošetrovné bolo potrebné, aby žaloba znejúca na zaplatenie dlžnej čiastky, obsahovala popísanie všetkých rozhodujúcich skutočností, v danom prípade údaj o dôvodoch a spôsobe vzniku ústavnej výchovy syna žalovaných, čase jej trvania, označenie rozhodnutia, ktorým bolo ošetrovné vymerané, ako aj označenie dôkazov, ktorých sa žalobca dovoláva (§ 79 ods. 1 o. s. p.). Pretože žiadné z týchto údajov žaloba neobsahovala, mal predseda senátu ešte pred určením pojednávania postupovať podľa ust. § 43 ods. 1 o. s. p. a vyžiadať doplnenie žaloby o uvedené údaje s príslušným poučením pre žalobcu. Iba po takto prevedenom doplnení žaloby bolo možné posúdiť, či vec náleží do pravomoci súdu a či nie.

Takto zostalo konanie kusé a rozhodnutie súdu, ktoré sa neopiera o náležite zistený skutočný stav, nemožno preskúmať.

Napadnutým uznesením okresného súdu bol porušený zákon v ust. § 1, § 5, § 7, § 43 ods. 1, § 79 ods. 1, § 103 a § 104 o. s. p. v súvislosti s vyhl. č. 115/1958 Ú. l.